

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi polji in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrt leta 1 gl. 20 kr.
V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za $\frac{1}{2}$ leta 1 gl. 80 kr., za $\frac{1}{4}$ leta 90 kr., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LII.

V Ljubljani, 8. decembra 1899.

List 49.

Tarbula.

Pripovedna pesem. Speval Janez Bilc.

(Dalje.)

VIII.

Hudobija kaznovana. Cerkev je zmagala.

Grad ponosni se dviguje,
Sapor cesar v njem stoluje,
Vrt prekrasen grad obdaja,
Car po vrtu se sprehaja.

Čudna misel ga navdaja,
S strupom mu srce napaja;
V noči tihi nima mira,
Sem ter tje obup ga tira.

Mar Rimljanov je krdelo
Vdrlo v Perziško deželo;
Mar Konstancij ga zmaguje,
Da potrti car tuguje?

Silnih Rimljanov krdelo
V Perzijo zdaj ni privrelo;
Cara Rimec ne premaga,
Ne boji se Sapor vruga.

Pa povej nam pesem ljuba,
Peče cara li izguba
Pomorjenih kristijanov,
Blagih vrlih državljanov?

Cara res skelijo rane,
Ker pogubil kristijane,
Da njegova zemlja mila
Toliko krvi je pila.

Da vmorjena je devica,
Bridko joka cesarica.
Duša ženi da boluje,
Caru silno srce kljuje.

Zvedel je, da strast se vnela,
V srcu vedeža gorela,
Kristijansko da mladenko,
Snubil si je zaročenko.

Da jo ljubil je pregrešno
Da jo snubil brezuspešno,
Da ji brate je sovražil,
Da bi srda gnjev si blažil.

Za kristijani car žaluje,
Bol in kes srce mu kljuje,
V temni ga preganja noči,
Dokler beli dan napoči.

„Kje je rani ti hladilo,
Dušni boli kje zdravilo?
Kaj nesrečnež bodem storil?
S čem vesti bom črva vmoril?“

Vem, kaj zdaj mi je storiti!
Vedež mora se vmakniti
V daljni sever, kjer oblačno
Je nebo, in solnce mračno.

Tje, kjer v letu ni poletja,
V mrzli zimi ne zavetja,
Kjer studeni veter brije,
Slana vedno zemljo krije;

Tic, kjer slišati ni petja,
Rožic videti ni cvetja;
Kjer govedo se ne pase,
Kjer lišáj in trn le rase.

Daljna severna dežela
Bo izgnanega sprejela;
Tam, kjer vedno je trpljenje,
Tam naj sklenil bo življenje.

Kristijani, ki nemila
Roka ni vas pomorila,
Oj, prezvesti vi sinovi,
Srečni naj tekó vam dnovi!

V veri vas ne bom oviral,
Državljanov ne zatiral,
Prosta vaša vera bodi,
V širni Perziji povsodi!
(Dalje prihodnjič.)

Marija brez madeža izvirnega greha spočeta.

Brez dvoma je, in sv. cerkev je to vedno trdno verovala in učila, da na našem božjem Izveličarju ni bilo nikdar niti sence najmanjšega greha. In čisto jasno je, da je bil že radi tega ker je v njem tako tesno združena božja narava s človeško v eno osebo, in ker je bil rojen na nadnaravni način iz prečiste Device, izključen pri njem vsak grešni madež, prav tako tudi madež izvirnega greha in tudi vsaka možnost, da bi grešil. Tako je bil že sam po sebi izvzet iz splošnega zakona, po katerem se izvirni greh podeduje od roda do roda. — A prav tako je bila sv. cerkev vedno prepričana, da je bila tudi sv. božja Porodnica izvzeta od tega splošnega reda in spočeta brez izvirnega greha. Razložek med njo in Kristom je le ta, da je bil ta že sam po sebi, radi svojega osebnega božjega dostojanstva popolnoma prost grešnega dolga, a Marija, ki je bila rojena naravnim potom in bi sicer kot kri Adamova morala zapasti dolgu izvirnega greha, je bila vsled posebne dobrote in ljubezni božje po nekaki posebni predpravicu že pred svojim spočetjem v večnem načrtu božje previdnosti izvzeta iz vrste nesrečnikov, na katere prehaja kakor dedščina Adamov dolg. To pa glede bodočega zasluženja, trpljenja in smrti njenega sina. Tako je bila tedaj njena duša že v onem trenutku, ko je bila vstvarjena, okrašena z izredno milostjo sv. Duha. To je vedno verovala vesoljna cerkev, to resnico razvidimo iz sv. pisma, ta nauk so bolj ali manj določno izražali sv. očetje vseh časov v svojih spisih in to prednost Marijino tudi opravičeno sklepamo iz visoke časti in dostojanstva božje Porodnice. Dasi sv. cerkev pred l. 1854. tega še ni izrekla jasno in določno kot versko resnico, vendar je bil to skoro prav tako splošen nauk, vkoreninjen v pobožna srca vernikov, in obče menenje vsega krščanskega ljudstva, kakor kaka druga verska resnica.

Poglejmo iz sv. pisma le eno samo mesto, ki nam dokaj jasno spričuje, da je bila Marija vedno prosta izvirnega greha. Angelj Gabrijel pozdravi sv. Device: „Češčena, milosti polna.“ V teh besedah je izraženo, da je bila Marija oblagodarjena od Boga z izredno milostjo, kakoršne ni prejel nihče izmej človeških otrok niti

pred niti za njo, z milostjo, ki jo je ohranila popolnoma čisto vsakega greha, torej tudi izvirnega greha. Zato je Marija „blažena med ženami“, to je, med vsemi ženami, sploh med vsemi Adamovimi otroki najbolj obdarovana z milostmi. Če je imela tedaj preblažena Devica take nadnaravne darove od Boga, ki so jo odlikovali nad celim človeštvom, če je v resnici milosti polna, tedaj je morala imeti gotovo tudi to prednost pred drugimi, da je bila že ob svojem spočetju čista izvirnega greha.

Zato cerkveni očetje proslavljajo Marijo s takimi izreki ter ji prilastujejo taka odlična svojstva in prednosti, katere naravnost izključujejo na njej madež izvirnega greha. Nazivljajo jo: brezmadežno, najčistejšo, presveto, popolnoma in vseskozi neomadeževano i. dr. Sv. Ambrož jo imenuje „čisto vsakega grešnega madeža.“ A izvirni greh omadežuje dušo, kakor drugi grehi; če bi torej ne bila čista izvirnega greha, ne bi bila brez madeža. — Sv. Hieronim pravi, da je Marija „oni oblak, ki ni bil v temi, ampak vedno v svetlobi.“ Prav lepo piše o njej sv. Efrem, da je „po svoji naravi in čistosti brez primere višja in mnogo slavnnejša od Kerubinov in Serafinov.“

Sv. Epifanij pravi naravnost; „Milost sv. Device je neizmerna.“ Najstarejši sv. očetje kakor sv. Ignacij, Irenej, Efrem i. dr. lepo opisujejo nasprotje med Evo in Marijo: Eva je bila prokleta in začetnica prokletstva, a Marija vseskozi blagoslovljena in začetnica blagoslova. Vse to kaj lepo osvetljuje njeno brezmadežno spočetje. — Prekrasno poveljuje lepoto Marijino sv. Anzelem. „Spodobilo se je“, tako piše, „da se je v vsej čistosti, kolikor si je le misliti moremo, svetila ona Devica, kateri je Bog Oče svojega Sina, ki ga je, rojenega iz svojega srca in sebi enakega, ljubil kot samega sebe, — hotel tako izročiti, do je bil po naravi isti skupni Sin Boga Očeta in device.“ Ta najpopolnejša čistost, s katero je bila odičena Marija, je pa gotovo morala obsegati brezmadežno spočetje. — Sploh je sv. cerkev vedno in odločno učila in branila resnico, da je bila Marija brez vsakega osebnega greha in tudi najmanjšega grešnega madeža in nagnenja k hudemu; a to bi si komaj mogli misliti in bilo bi skoro nemogoče, če bi ne bila tudi vedno čista izvirnega greha.

Že v 7. stoletju se je vpeljal v vshodnji cerkvi praznik brezmadežnega spočetja dne 8. grudna ter se sčasoma razširil po celi cerkvi, to je pač jasna priča, da je bila vesoljna cerkev že od nekdanj prepričana o tej resnici.

Da je bila Marija že od začetka čista izvirnega greha, bila je, kakor smo že omenili, njena izvanredna prednost in neka posebna predpravica, in ta prednost, ta odlika se je tudi vsekako spodobila Materi Sinu božjega, bila ji je čisto primerna, da, bila ji je potrebna. Na vsak način — tako piše Pij IX. — se je spodobilo, da je, kakor je Edinorojeni imel v nebesih Očeta, ki ga Serafini s trikratnim: „sveti“ poveljujejo, prav tako je imel na zemlji mater, ki ni nikdar pogrešala bliščobe svetosti.“ Ako je bila Marija mati božja, nevesta sv. Duha, ako je ona kraljica angeljev, pokončevalka in zmagovalka hudobnega duha, ki je strla glavo peklenški kači, potem je pač morala tudi v tem nadkrijevati Adamove otroke, da je bila že ob spočetju čista izvirnega greha: morala je imeti kot taka pred vsemi stvarmi pravico do nebeških darov, torej tudi do tega najvišjega daru. Le tako more sv. cerkev ob njej uporabljati besede: „Vsa lepa si prijateljica moja, in madeža ni na tebi.“

Toda, vprašal boš, kako se more trditi, da je bilo brezmadežno spočetje Marijino že od nekdanj nauk sv. cerkve, če je bil še le proglašen od l. 1854? — Res je, cerkev dotlej ni še zahtevala od vernikov, da mora vsakdo verovati to tako za trdno kakor n. pr., da je Krist pravi Bog, in da ni pod kaznijo izobčenja prepovedala učiti nasprotno. Toda že v najstarejših časih je bila ta resnica vsebina drugim verskim naukom, ki jih je sv. cerkev izrecno proglasila na cerkvenih zborih, n. pr. da je Marija v resnici mati božja in da je bila čista vsakega greha. A o brezmadežnem spočetju se cerkev ni posebej izrekla, ker se sprva ni nihče s tem bavil kot s posebnim verskim vprašanjem, da bi to posebej dokazoval ali pobjal, ali dvomil o tem. Toda pozneje so se začeli učeni bogoslovci temeljito pečati s tem vprašanjem; nekateri tudi največjavnejši možje so zavzemali nasprotno stališče in hoteli dokazati svoje menenje z izreki sv. pisma, ki jih pa niso prav umevali. Dokler cerkev ni določno in slovesno izrekla svojega nauka, bilo je to seveda dovoljeno. Toda verno ljudstvo je bilo že od nekdanj splošno prepričano o brezmadežnem spočetju sv. Device, kar se uvidi iz globoke in iskrene pobožnosti do nje, kot najčistejše, najsvetejše, vseskozi brezmadežne device, iz mnogih molitev, bratovščin i. dr.; tudi mnogi papeži in nekateri cerkveni zbori so, dasi ne čisto naravnost, vendar bolj ali manj jasno potrdili to sp. ošno prepričanje vernikov, katerega niso mogle trditve nekaterih učenih mož kar nič omajati.

Ko so se že dalj časa verniki in tudi škofje in duhovniki oglašali do raznih papežev s prošnjo, naj se ta resnica slovesno proglasi kot nauk sv. cerkve, odločil se je naposled sv. oče Pij IX., goreč čestilec Marijin, ustreči tej globoki želji vsega krščanstva, da bi s tem še bolj vnel verna srca k češčenju prebl. Device ter si tem bolj zagotovil pomoči Device Marije, zaščitnice svete cerkve, proti krutim napadom peklenškega sovraga. Naznanil je v okrožnicah škofom vsega katoliškega sveta, da želi, naj mu poročajo, kakošno pobožnost goji duhovščina in verno ljudstvo do brezmadežnega spočetja sv. Device in v koliko želi, da bi se ta resnica proglasila po apostoljskem sedežu in kaj škofje in nadškofje sami mislijo o tem. Ko mu je na to več kot 600 škofov odgovorilo najugodnejše na ta poziv in so večinoma toplo želeli, da se razglasi to kot cerkveni nauk, tedaj je sv. oče dne 8. grudna 1854 v navzočnosti mnogobrojnih kardinalov in škofov, došlih iz raznih pokrajin, proglasil najslovesneje sledečo določbo: „Določamo, da je nauk, ki trdi, da je bila preblazena Devica Marija, v prvem trenutku svojega spočetja, po izredni milosti in predpravici vsemogočnega Boga, z ozirom na zasluženje Krista Jezusa, Odrešenika človeškega rodu, očiščena vsakega madeža izvirnega greha, — da je ta nauk od Boga razodet, in ga morajo torej vsi verniki trdno in stano vitno verovati“

Tako se je s to določbo slovesno proglasilo le to, kar je bilo že s početka, dasi ne čisto določno razodeto od Boga, in kar je sv. cerkev verovala v vseh časih, tako da je bila nova le slovesna proglasitev, ne pa resnica sama, o kateri je bilo vedno vsaj v obče prepričano vse krščanstvo.

M. K.

V hladnih dnevih.

3.

Kakr potnik osameli
po puščavi nepregledni
včasih skozi mojo dušo
roma misel žalostna...

In zagledam se v obličje
Tvoje sveto, smehljajoče,
ko v naročju se deviškem
Sinek smeje dragi Tvoj —

Ti smehljaji, ti smehljaji
polnijo mi prazno dušo;

bližajo se in so blizu
tibe solze radosti . . .

4.

Ali moj prijatelj Rado,
kadar misli se drvijo
nad njegovo velo trato
kot oblaki brez deža . . .

Na razpelo gleda sveto;
Sin visi na spravnem križu;
in pod križem v bridkih solzah
plaka Mati bolečin — —

In te solze, oj te solze
požive mu velo trato.
dvigajo se kvišku cvetke,
Rado trga jih vesel. —

* * *

Le ljubite, le ljubite
in prosite Pomočnico:
Milost — njeni so smehljaji,
milost — njene so solze!

Miroselski.

Marija Brezmadežna, zaščitnica katoliške cerkve.

Od nekdanj so že kristjani častili Mater Božjo kot mogočno zaščitnico katoliške cerkve. Ta devica, „lepa kot jutranja zarja, izvoljena kot svitlo solnce, a grozovita kot mogočna vojska,“ je vedno premagovala vse nasprotnike sv. vere. Marija je po svojem brezmadežnem spočetju strla peklenski kači glavo, in Marija to še vedno stori, kadar hoče peklenski duh rušiti Kristovo kraljestvo. Marija je sveto katoliško cerkev ščitila vedno, kadarkoli so jo sovražniki napadali in jo hoteli uničiti. Koliko je pač morala pretrpeti sv. cerkev v prvih stoletjih! Stotisoč in stotisoč kristijanov je umiralo mučeniške smrti za sveto svojo vero, a Marija jih je pri tem podpirala, Marija jim je dajala pogum, da so tem preje dosegli mučeniški venec v nebesih. Ona je tudi pomagala zatirati krive nauke, saj pravimo o nji: „Gaude, Maria Virgo, cunctas haereses sola interemisti in universo mundo. — Veseli se, Devica Marija, ti sama si zatrla vsa krivoverstva na vesoljnem svetu.“ (Cerkveni odgovor v oficiju Matere Božje.) Marija je zaščitnica, zagovornica in mati krščanskega ljudstva, in naj satan še tako seje ljuliko med kristijane, naj se še tako trudi, da bi pohujšal in zapeljal ljudi, Mati Božja je, ki oživilja vero, ki krepi upanje, ki navdušuje omahujoče in jih navdaja z novo srčnostjo. Z materinsko skrbjo

vabi svoje otroke k goreči molitvi, Ona navdihuje učene može, da primejo za pero in neustrašno zagovarjajo večne božje resnice, ako se jih kdo drzne tajiti.

Kakor je Marija tu na zemlji skrbela za svojega Jezusa, tako tudi sedaj skrbi za sveto cerkev, ki jo je ustanovil njen Božji Sin. Da, večkrat se je že pripetilo, da so mislili nasprotniki sv. vere: konec je katoliški cerkvi. A vselej je v takih resnih trenutkih pomagala Mati Božja na čudovit način. Naštel bi lahko brezbroj slučajev, a bodi jih dovolj le nekaj.

Ko se je v XIV. stoletju bojevalo velikansko turško brodovje z malim številom krščanskih ladij v lepantskem zalivu, tedaj je Marija priborila kristijanom zmago. Uprav ob tistem času, ko so se kristijani borili, je stal papež Pij V. s kardinali v svoji palači pri oknu, a kar naenkrat je vesel vzkliknil: „Krščansko brodovje zmaguje s pomočjo Matere Božje.“ Kmalu potem je prišel sel naznanit zmago kristijanov. Od tedaj je vstavljen v lavretanske litanijske odrede: „Pomočnica kristijanov, prosi za nas!“

Leta 1683. so grozoviti Turki napadali Dunaj, 230.000 turških vojakov je oblegalo mesto. Turki so mislili, ako se polastijo Dunaja, da bodo potem kmalu zavladali celi Evropi in povsod razširili svojo mohamedansko vero. Nevarnost je bila že skrajna, da se mesta polaste. A kar na enkrat pride pomoč. Poljski kralj Ivan Sobiesky je pripeljal svoje hrabre čete. Z vsklikom: „Naprej, nad sovražnika. Marija je z nami“, je napadel desetkrat močnejšega sovražnika in ga pognal v beg. Zgodilo se je to na osmino Marijinega rojstva, uprav tačas, ko so v Monakovem prosili kristijani Marijo pomoči proti krutemu sovragu. — Trideset let pozneje je cesar Karol VI. docela premagal Turke uprav isti dan, ko so v Rimu obhajali pobožnosti v čast materi Božji, da bi ona pomagala premagati divjega Turka, starega sovražnika sv. vere.

Ko so brezbožni revolucionarji divjali po Italiji, prišel jim je v roke častiti starček papež Pij VI. Težko so čakali, da bi umrl Pij VI., zakaj mislili so, da bo potem konec katoliški veri. Pij VI. je res umrl, a Marija je tudi sedaj ščitila nevesto Kristovo, sveto cerkev. Izvoljen je bil novi papež Pij VII., tudi ta je bil odgnan v vjetništvo. Mnoge in težavne boje je imel prestati pred Napoleonom I.; a klical je vedno deviško Mater Božjo. Njegovo zaupanje ni bilo zastoj. Napoleon je bil premagan, vjet in po-

slan na samotni otok sv. Helene, kjer je v za-puščenosti preživel zadnje dni svojega življenja. Namestnik Kristov pa se je v velikem slavlju vrnil v prestolno mesto vsega katoličanstva v Rim. V prav takih stiskah je bil pozneje papež Pij IX. Bil je pregnan iz Rima in je moral be-žati na Neapolitansko. Toda Pij IX. je bil velik častilec brezmadežne Device Ma-rije. V teh nadlogah je govoril: „Presveta De-vice je strla kači glavo. Vzvišena nad vse kore angeljev, kot posrednica med Jezusom Kristom in cerkvijo, polna miline je zavračala v vseh časih sovražne napade od kristijanov. Imamo sladko zavest, da bode imela sočutje z nami v neizmernih nadlogah, da bode pokazala svoje ma-terinsko srce in odvrnila od nas brezmejne težave in grozoviti vihar, ki se je vzdignil proti cerkvi, in da bode našo žalost spremenila v veselje. Naše zaupanje temelji le na Mariji, zakaj Bog je nji vse dobro izročil. Ako se naši upi spolnijo, tedaj vemo, da se nam je nji zahvaliti. Božja volja je, da imamo vse, kar imamo z njeno po-močjo. Ni se motil častitljivi papež v svojem za-upanju. Revolucijonarske tolpe je premagala fran-coska vojna in sicer na dan Marijinega obisko-vanja, torej v spričo, da je Marija pomagala. Največ veselja in časti je vžil papež Pij IX. 8. decembra 1854. Ta dan je vpričo 400 škofov in 80.000 vernikov razglasil versko resnico, da je Marija, najčistejša Devica, brez madeža izvir-nega greha spočeta.

Marija je zaščitnica katoliške cerkve, njena pomoč je tako velika, da je zastoj proti njej ves napor in trud hudobnega duha. Pod njeno zaščito se katoliška cerkev vedno lepše in lepše razvija in razcvita. Dasi premetavajo divji valovi čoln sv. Petra, potopil se ne bode nikdar, saj vodi čoln krmar, ki ga podpira mogočna gospa, Marija Brezmadežna. — Tudi dandanes se več nego kedaj govori in piše proti sv. cerkvi, proti verskim resnicam, proti rimskemu papežu, toda ne bojmo se teh bojev, zakaj sv. cerkev je ne-premagljiva. „Peklenska vrata je ne bodo pre-magala,“ je rekel Jezus. Naj toraj sovražniki kar in kakor hočejo govoriti in pisati proti sv. veri, pogum naj nam ne upade, ostanimo zvesti, zakaj Jezus je z nami, Marija je z nami, kdo torej proti nam? Marija bode božje soražnike ponižala, a cerkvi priborila slavno zmago.

Zatorej častimo, slavimo, hvalimo Marijo, brez madeža spočeto, ker ona je tudi naša pri-prošnjica pri Bogu. Kakor čuva celokupno kato-liško cerkev, tako skrbno in materinsko ščiti tudi vsakega kristijana, ako je le prosi pomoči. Kdor se k Mariji zaupno zateka, ne bo nikdar

osramočen. To naj tudi nas navdušuje, da bo-demo zvesti častilci brezmadežne device Marije.

A. M.

Zvezda Marija.

Tam na nebu, tam na nebu,
krasna zvezdica blesti:
lepši ni je na obzorju,
kot si Mati Božja ti.

Ko te gledam zvezda krasna,
srce v meni vsplameni.
Daj mu milost, deva jasna,
da za tabo pohiti.

Tebi srce svoje, sebe —
celega posvetim v dar.
Tvojo slavo bom oznanjal
v pesmih te slavil vsigdar.

Vsprejmi me pod krilo svoje,
Varuj, brani me zvesto!
Sliši, mati, vzdih moje,
Vzemi, vsprejmi me v nebo.

F. St. . j.

Marija, brez madeža spočeta, Lurdova slava.

Mnogo je po svetu mest, ki se odlikujejo po le-poti, velikosti, naobraženosti. Mesta Dunaj, Pariz, London slove po vsem svetu. Tudi so mesta, ki nekda-j niso bila prav nič sloveča, a so postala imenitna n. pr. vsled kake bitke, ki se je vršila tam.

Na francosko španski meji, ob vznožju Pirenej je mestice Lurd, nepoznato sicer pred l. 1858. a sedaj toliko slavno po širnem svetu.

Kaj je temu vzrok?

Leta 1858. je navstal hud boj med kraljico nebes in zemlje in med brezbožnimi učenjaki. Ta boj je bil srdit. Pričel se je 11. februarja 1858. in je trajal do septembra 1876. Kdo je zmagal?

Lurška Kraljica je zmagala in papež Pij IX. ji je slovesno čestital zaradi zmage. Poslal ji je zlato palmo z besedami: „Sprejmi palmo, ki je znak zmage.“

Da, Marija je popolnoma zmagala in osramotila svoje krute nasprotnike. Kot Kraljica si je izbrala mesto Lurd za svoje prestolno mesto. Res je, morala se je bojevati več let za svojo kraljevino, a izboje-vala jo je. Sedaj kraljuje tamkaj usmiljena, dobrot-ljiva Kraljica vsega človeškega rodu. Njena palača je odprta vesoljnemu svetu. Kdorkoli pride k nji, vsa-kega rada vsprejme, obdari ga in mu pomaga. Člo-veški rod je hvaležen, udan svoji Kraljici. Vsako leto pride do stotisoč ljudi iz vsega sveta v Lurd. da se poklonijo kot podaniki lurški Kraljici. Nekateri ro-marji se sploh ne vračajo domov, ampak ostanejo vse življenje v Lurdu ter poslušajo povelja svoje Gospe, in ji strežejo in skazujejo dobrote ubogim bolnikom — Marijinim otrokom.

Res, Lurd je izvoljeno mesto. Majhno sicer v obsegu, a veliko v svoji zgodovini. Nazaret

je imeniten, ker je tam bival Jezus, Kralj kraljev — Lurd je sloveč, ker je prestolno mesto Kraljice vseh kraljic, Devica brez madeža spočeta.

Kraljuj in vladaj, mogočna Kraljica vsega človeškega rodu, slava Lurda, svetega mesta.

J. M.

Presveto srce Marijino.

Častil srce, neba kraljice,
od nekdanj je človeški rod.
Z otroško vdanostjo je prosil,
ljubezni, pomoči povsod.

Visoko je čislal, zatekal
k Mariji, v stiskah grešnik se,
in vedno potlačen, srečen,
poživljen vračal se od nje.

Častil srce je rod zemljanov,
svetišče svetega Duha,
ki mnogim je pomoglo v sili
na ozki poti do neba.

In v zadnjem boju v uri smrtni
pomoči vsakdo prosi je.
Vsaj ve, da materinsko njeno
nikdar ne zabi nas srce.

V. S.

Brezmadežna Devica.

Od časa do časa čujemo, kako potujejo ljudje vseh stanov in starosti, vseh narodov in krajev v Lurd zahvaljevat se brezmadežni Devici za prejete dobrote ali prositi jo novih dušnih in telesnih. Vsakemu naših blagovoljnih čitateljev je znano, kaj pomenja Lurd dandanes, vsakemu je znano, koliko čudežev se je zgodilo na priprošnje Marijino od onega časa, ko se je prikazala mali deklici Bernardki, in kako raste tam češčenje prečiste Device Marije.

Ne mislimo označevati danes velikih procesij, ki se vrše večidel ob večernem času s prižganimi svečami na mestu, kjer se je prikazala Mati Božja, tudi ne velikega zaupanja, s katerim moli sto in sto pobožnih romarjev sv. rožni venec in litanije, ker bomo to pozneje natančneje popisali. Za sedaj naj zadržimo, da orišemo nekoliko način, kako si predstavljamo v kipih in slikah Mater Božjo, kakor se je prikazala v Lurdu. Velikega pomena je za vernega kristijana, da razume, kaj hoče to ali ono na sliki brezmadežne Device, ker s tem raste njegova pobožnost in se množi zaupanje do nje, ki je vsakemu kristijanu mati. V naši domovini je že prav mnogo znamenj, kapelic in kipov posvečenih Lurški Materi Božji. Poglejmo natančno, kako jo upodabljajo umetniki: Prečista Devica stoji s svojo ного na kačji glavi, ki se ovija s telesom okoli zemeljske oble. Oblečena je v belo oblačilo in moder plašč ji krije rame. Nedolžne roke sklepa k molitvi in oči obrača k nebu. Kot kraljico nebes in zemlje jo krasi na glavi venec iz dvanajst zvezd.

S telesnimi očmi sicer samo gledamo to lepo podobo, a duh v pobožnost zatopljen časti njo, ki je

lepa kot luna in izbrana kot solnce, ki kraljuje v nebesih. Kaj nam govori tak kip ali taka slika Brezmadežne? Prečista Devica stoji nad zemljo tako, da vse, kar živi na njej, gleda in se obrača proti Mariji. Kakor so ljudje 4000 let na zemlji koprneli po Odršeniku, tako so hrepneli tudi po nji, ki naj je postala Mati njegova, in kakor po odrešenju molijo prebivalci zemlje Kristusa stoletja in stoletja, tako časte tudi njegovo Mater. Marija tere kači glavo: to spominja besedi začetnega evangelija: „Narodil bom sovrastvo med teboj (kačo) in ženo (Marijo), med tvojim zarodom in njenim zarodom, ona ti bo glavo strla in ti boš njeno peto zalezovala.“ Belo oblačilo spominja njene nedolžnosti in lilija njene čistosti, ker je po naukih sv. cerkve in sv. Avguščina ostala devica pred rojstvom, pri rojstvu in po rojstvu Kristovem. Modri njen plašč spominja njenih bolečin in nadlog, ker je bila mati Križanega in zato Mati žalostna. S svojimi proti nebu obrnjenimi očmi nam hoče reči: „Kvišku, k Bogu srca. Ne iščite tega, kar je na zemlji, ampak kar je v nebesih.“ K molitvi sklenjene roke nas bodre k neprestani molitvi. Dvanajst zvezd v njenem vencu nas spominja 12 apostolov, ki časte Marijo za svojo kraljico. In goreče svečice okoli Lurške podobe, te nas spominjajo, da vse, karkoli delamo, delajmo iz ljubezni do Boga. Luč, ki jo razširjajo sveče okoli sebe, nam je v opominj, kako naj tudi mi v svojem življenju bodimo vzgled in luč drugim. Vosek, ki se ob goreči sveči taja in spreminja, nas pa opominja k požrtvovalnemu življenju.

Ker imamo tolikrat v naši deželi priliko pomuditi se pri ti ali oni kapelici Matere Božje, storimo to radi in z vnemo. Premišljajmo Marijine čednosti in zasluge za človeštvo, kar že tako lepo izražajo slike ali kipi prečiste Device. Njena udanost v voljo Božjo, njena čistost in pobožnost naj nam bodo v vzgled, da si tudi mi prizadevamo posnemati jo. Prosimo pa jo tudi, da nam doseže od svojega Sina milosti, katerih potrebujemo zoper trojnega sovražnika človeškega rodu.

F. G.

Marija, upanju predpodoba.

Ako Gospod ne zida hiše, trudi se zastoj, kateri jo zidajo. Ps. 126, 1.

Človeški um ne more preudariti, kako velika je bila v začetku ljubezen, moč in modrost božja. Bog je pošiljal ljudem veselje in žalost, srečo in nesrečo in vendar je bilo rešeno, kar je hotel Gospod ohraniti. Že v starem veku vemo za dva moža, ki sta se dolgo časa svojega življenja trudila in hodila po trnovi poti zemskega življenja, dokler nista srečno dospela do veselega cilja. Ta dva sta Job in Tobija; vsakemu je znano, koliko sta trpela, zato ne bodem pisal natančneje o njihovih bridkostih.

Imamo zopet drug vzgled, nekdanj mogočnega in modrega kralja Salomona, ki je zaradi navezanosti na minljivi svet izgrešil pravi pot. Sveti pevec David je zaradi jednega neprevidnega pogleda zabredel v pregreho. O ta slabost človeška! Mislila sta, da sta dovolj močna, da premagata skušnjave, ki jih Gospod pošilja ljudem, in zaradi te oholosti jo je udarila mogočna roka Gospodova. In tako se zgodi še dandanes tisočerm, ki hlepe le po časti in slavi, vidijo le radosti minljivega sveta, a nebes pozabijo.

Teh ljudij, kakor tudi vas vseh se je usmilil Bog in poslal devico, ki naj bi postala mati njegovemu sinu, našemu Odrešeniku Jezusu Kristu. Sveto pismo pripoveduje, da se je Bog veselil nad svetom, katerega je vstvaril v svoji preveliki modrosti. Kako se je moral še le veseliti Marije, najpopolnejše vseh ljudij. Kot opazuje umetnik svoj umotvor in se raduje nad njim, tako je gledal Bog na devico, ki presega po svoji čistosti vsa bitja in jo obdaril z vsemi milostimi. Marija je ona popolnost, ki je edina mogla biti vredna, da rodi našega Izveličarja. Njena ponižnost je bila tako velika, da v začetku še angelju, ki ji je oznanil veselo novico, ni mogla verjeti. A prepričana je, da Gospodu ni nič nemogočega in zato moli v veselem zaupanju: „Zgodi se tvoja volja.“ Mnogo bogastva so si pridobile izraelske žene; a Marija jih je prekosila; tako da celo sv. Duh o nji pravi: „Njen pogled mi je srce ranil.“ Bog je poplašal njeno zupanje, kajti ob njenem privoljenju v voljo božjo je spočela svetega Duha. In od tedaj se njeno srce dviguje k Bogu, v tihoti govori s svojim nebeškim očetom; njeno življenje je vdano Bogu, njena želja je: spolniti voljo božjo.

Kaj je storila Marija, ko sveti Jožef ni vedel za njeno čudežno spočetje in jo hotel zapustiti. Izročila se je vsa Bogu — In v betlehenskem hlevu, kjer je bilo rojeno božje dete, je polna zaupanja v Boga. Premišljajmo njeno udanost, trdno upanje, ko je bila med tolikimi nevarnostmi na begu v Egipt. Kako jo je moralo skrbeti za svojega svetega sina po neznanih potih med malikovalskimi narodi. Kako je bila žalostna, ko je potem dvanajstletnega Jezusa izgubila v Jeruzalemu, kamor je prišla obhajati cerkvene praznike.

Marljivo je skrbela za sveto družino. Polna zaupanja čaka ure, ko se je podal Jezus v javnost, da prične svoje odrešenje. Ni obupala v Kani Galilejski, ko se je mislilo, da ne bode njena prošnja uslišana, A zaupajoč v svojega božjega Sina pravi ljudem, da naj prineso, kar zahteva Jezus.

Ne obupa nad Kristovim trpljenjem in tudi pod križem ne. „Mati glej svojega sina.“ Po teh besedah izgubi svojega ljubega sina na zemlji; a sprejme nas nesrečne grešnike za svoje otroke. Ko so položili Kristusa v grob, upa na njegovo vstajenje. Zaupno gre z apostoli v Jeruzalem in pričakuje sv. Duha. Gospodove besede: „Ne zapustim Vas kot sirote“, ji dajejo poguma. Upanje krasi njeno dušo o sinovi smrti uri. Kakor veruje prerokom, da Gospodovo telo ne bo strohnelo, tako zaupa tudi, da bode njena duša kmalu med izvoljenimi. Bila je mati svetega upanja in je ta še sedaj za vse, ki zaupajo v Gospoda.

Glejmo torej v zaupanju v nebeške višave in občudujmo sveto slavo, ki obdaja našo ljubo mater božjo. Upajmo na Boga, če smo srečni ali če nas preganjajo nesreče; vse nam pošilja Bog, zakaj, to sam dobro ve. Res težke so skušnje, a slava, ki jo bomo dosegli za svoj trud, bode tem večja.

Če pa upamo na milost božjo, smemo se priporočati tudi Marijinemu varstvu. Imenujemo jo „mati svetega upanja.“ Molimo ob jednom s svetim Bonaventuro: „Slava njim, ki te kličejo: reši me.“

Fr. St.

Krščanskim materam o Mariji.

Neko posebno, blaženo čustvo nam preveva srce v družbi veselih, nedolžnih otrok. Nahajajoč se med nedolžnimi, čistimi bitji, pozabimo sami svojo grešnost, postanemo otroci med otroki. Ali ste že gledali v te nedolžne oči? Rajska čistost, ki seva iz njih, se preliva tudi v naše srce, in ne pripusti prostora nobeni grešni misli. Še večje postane naše veselje, ko vidimo, kako se pod našim vplivom otrokova mlada duša odpira zveličanskim resnicam ter jih željno sprejema vase. To veselje najbolj občutite ve, krščanske matere, ko učite svoje otroke prvih naukov naše svete vere. Kako mehka, za vse vsprejemljiva je otrokova duša! Kar govorite otroku, to ni zastoj, vse se mu globoko vtisne v nežno srce. In kakoršno seme sejete v to mehko srce, taki sadovi bodo vzrastli. Ve vstvarjate otroku bodočnost, življenje, večnost. Ah polagajte tedaj plemenito seme v otrokovo srce!

Takoj v prvi mladosti navajajte ga k pobožnosti do preblazene Device Marije! Bodite prepričane, da bo ta pobožnost obrodlila največ sadov! Pripovedujte otroku z veliko ljubeznijo in spoštovanjem o Materi božji, ki je tudi najboljša mati. Gotovo ste že opazile, da otrok posnema vaše vedenje. Osebe, katere cenite vi, spoštuje tudi otrok. In ko bi videl, kako častite in ljubite vi Marijo, vzplamtelo bo tudi njegovo nežno srce v ljubezni do Nje in nikdar ne bo nehalo Njo ljubiti. k Njej se zatekati v vseh bojih prihodnjega življenja.

Zaljšajte tudi podobe Marijine, tako, da vas otrok vidi. Kmalu vas bo posnemal on. Ko hitro ima nekoliko spominja, učite ga lahkih, lahko razumljivih molitvic v čast Mariji. Navadite ga, da se bo v vseh svojih otročjih težavah skliceval za pomoč k njej! Tako bo vedno bolj živo prepričan, da je Ona res naša mati. Doživel sem sam ganljivo zgodnico, katere ne bom pozabil svoj živ dan ne!

Mati je ležala nevarno bolna v postelji, mala Marijanica pa je klečala pred podobo blažene Device in vzdihovala tako-le: „O Marija, pomagaj mi vendar, glej, reven otrok vzdihuje k Tebi Saj Ti lahko pomagaš, pomagaj tedaj moji dragi mamici, da ozdravijo!“ Ko je bila pri kraju s svojimi molitvicami, začela se je prav zaupljivo, otroško pogovarjati z Marijo, kakor otrok s svojo materjo.

Prošnja mlade prosilke je bila uslišana. In prepričan sem, da Marija tako iskrene, zaupljive prošnje ne bo odrekla nikdar!

Ko otrok odrasča, učite ga moliti angeljsko češčenje in sv. rožni venec. Udeležuje naj se sam skupne molitve rožnega venca. Pustite tudi otroka naprej moliti! Četudi ne razume vsega, kar izgovarja, ima vendar namen, častiti s to molitvijo Mater Božjo. Tudi Šmarnice in druge slovesne pobožnosti zelo povišujejo ljubezen do Marije. — Tako bo polagoma češčenje do Matere Božje prešlo otroku v meso in kri. In če ste ga naučile Marijo častiti, njo ljubiti, dosegle ste že dosti: kajti, kdor Marijo ljubi, k njej se zateka, ta se ne pogubi nikdar!

M. Ž.

**I. Bratovske zadeve
molitvenega apostolstva
Nameni za mesec december 1899.**
(Spis potrdili in blagoslovili sv. Oče.)

a) Glavni namen:

Kršćanska ponižnost.

b) Posebni nameni:

8.) **Brezmadežno spočetje Marije Device.** Marijine družbe. Čistost med krščansko mladino. Hudo skušani.

9.) **Sv. Levkadija, devica in mučenica.** Katoliška cerkev na Španskem in Portugalskem. Srčnost v spoznavanju sv. vere. Zvesto izpolnjevanje poklicnih dolžnosti.

10.) **Druga adventna nedelja.** Spominjanje neskončne dobrote našega odrešenja. Združenje ločenih zakonskih. Posli. Važni izpiti.

11.) **Sv. Damaz, papež.** Sveti oče. Zatrete skrivnih družeb. Več prosilcev za službe in brezdelni možje. Obnovitev misijon-skih postaj.

12.) **Sv. Maksencij in tovariši, mučenci.** Razcvitanje katoliških društev. Dušno pastirstvo med vojaki in kaznjenci. Vjetniki in blazni.

13.) **Sv. Lucija, devica in mučenica.** Društva za device. Neki zavod za spiskornice. Preskrbljenje več siromakov. Pospeševanje protisuženjskega gibanja.

14.) **Sv. Agnel, opat.** Čišlanje in spoštovanje verskih redov. Spreobrnitev grešnikov, ki greše iz navade in ki se vračajo vedno v stare grehe.

N.

**II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv
Jezusovega Srca.
V molitev priporočeni:**

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Srca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Mohorja in Fortunata, varuhov naših angele in vseh naših patronov Bog dobrotno odvrni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe. — V milostno priprošnje naše ljube Gospe, sv. Jožefa in sv. Antona se neka oseba prav toplo priporoča. Uslišana bi bila rada v dveh potrebnih. Zahvala se objavi.

Zahvala:

Nekega večera me je začelo v grlu boleti. Bolest je postajala vedno hujša, da sem se bala, če gre dalje, gotovo drugi dan obležim. V tej zadregi sem z zaupanjem izpila malo lurske vode, z obljubo, da razglasim, ako mi drugi dan bolje postane. In čudo, še tisti večer mi je odleglo. Drugo jutro pa zdrava vstanem, čast in slava Mariji in Njenemu Božjemu Sinu v presv. zakramentu!

Raznoterosti.

Vsak dan — tri Češčene Marije. Mudil sem se — tako pripoveduje katoliški duhovnik — v mestu Liverpoolu na Angleškem ter bil kot duhovni pastir med ondotnimi delalci. Nekega dne sem hotel iti v neko hišo, toda kar naenkrat mi zastavi pot star človek in jezno pravi: „Tu ni ničesar opraviti; proč od tu!“ Ko sliši te besede njegova žena, prihiti k njemu in pravi: „Ta gospod je katoliški duhovnik!“ Starček je bil presenečen, obrne se ter ponižno prosi: „Odpustite mi, oče, odpustite! Zdaj me ne bo Bog blagoslovil, ker sem grdil duhovnika. Smatral sem vas za krivoverskega duhovnika, katerih se mnogo po teh krajih potika. Mi smo reveži, vendar hočemo ostati katoličani. O, odpustite mi, oče!“ Pogledam nekoliko natančneje tega človeka ter ga vprašam: „Povej mi, kedaj si se zadnjikrat izpovedal?“ — „Temu je že dolgo, oče, zelo dolgo!“ — „Dobro“, mu odgovorim, „malo preje si ostro z menoj govoril, zato hočem, da se kmalu zopet izpoveš. Pridi prihodnjo soboto v to in to cerkev in

se lepo pripravi za sv. izpoved.“ „Dobro, dobro, oče pridem gotovo, da zopet zadobim blagoslov!“ Starček je zares prišel in opravil izpoved o vsem svojem preteklem življenju. O kako je bil tedaj vesel! „Poznaš li kaj tudi druge, ki so taki kot ti?“ vprašam ga. „Da, oče, zelo mnogo!“ — „Glej, da tudi ti postanejo tako srečni, kakor si ti sedaj.“ — „Dobro, oče, potrudil se bom.“ In res jih je nekaj pripeljal k meni. Od tačas je večkrat prišel k sv. izpovedi in pristopal k mizi Gospodovi. Za nekaj časa ga posetim na domu. Žena je bila silno vesela da se ji je tako spreobrnil mož. „Glejte, oče,“ reče mi žena, „to malo podoba Matero Božje tu na zidu! Vse sem poskusila, da bi moža pripeljala na pravi pot, a bilo je vse zastonj. Poskusila sem zadnje sredstvo. Začela sem moliti vsak dan tri Češčene Marije pred to podobo, da bi Bl. Devica Marija spreobrnila moža.“ Dobra žena je bila uslišana — O, da bi vse žene, ki imajo lahkoumne možje, storile tako, kakor je ta žena! Gotovo bi mnogo več veselja uživale v zakonskem stanu.

—k.—

Iz Vodice — Osebna vest. — Vrli naš sotrudnik veleč g. Alojzij Kummer, mnogim znan po svojem milem, krotkem značaju, a „Daničinim“ bralcem pa vsem po svojih izvrstnih, času primernih in poučljivih člankih, se je preselil v četrtek, 30 dan meseca novembra, v Šinkov Turen, župnije Vodiške, od sosesčanov težko pričakovan in iskreno, da sijajno sprejet. Tam bo, ločen od sveta, lahko marljivo sukal svoje pero „Daničinim“ čitateljem v pouk. Da nam Bog ohrani marljivega delalca še mnogo let!

J. P.

Predsednik kupčijski komori Ivan Perdan se je 4. t. m. preselil na oni bolji svet. Ob hudi rakovi bolezni v želodcu ga je obiskal in tolažil tudi ljudomili naš knežšk, An. Bonaventura. Kot založnik užigalicam „Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ nam je umrl v nekaterih mesecih naklonil 2100 gld. Če se prišteva še njega družbina pokroviteljstva s 100 gld. — v vsem 2200 gld. Pač velik denar! Miklavžev dan so ga v veličastnem sprevedu v znak hvaležnosti spremljala do sv. Krištofa tudi vodstva in udje vseh ljubljanskih ženskih in možkih podružin. Truplo je blagoslovil pred ranjkega bišo prem. knežšk. sam. — Naj častitemu v vsem svojem nastopanju ljubeznjivemu možu, ki je tem načinom podpiral svojo sv. vero in svoj narod, sveti večna luč!

Listek.

Premilostni g. knežškof dr. Ant. Bonaventura Jeglič se je odpeljal petek, 1. t. m., na misijon v Preski, ki so ga vodili čč. lazaristi iz Ljubljane. Nedeljo 3. t. m. je slovesno sklenil pobožnost. — Sredo, 6. decembra, je maševal pri karmeličankah na Selu. — Petek, 8. t. m. na praznik M. B., blagoslovi na Bledu zastavo Marijine družbe. — Saboto, 9. t. m., blagoslovi kapelo in vse novo poslopje više gimnazije v Ljubljani.

Dobrotni darovi.

Za kruhe sv. Antona: K. S. 50 kr. — B. Redenšek 1 krono, ker jo je mati Božja milostno uslišala.